

"Cupido", Varberg

ID: 6970 · Bekræftet position

www.vragguiden.dk/vrag/6970

Position & Dybde

Kort ikke tilgængeligt

WGS84

57:05,019N 12:15,318E

ED50

57:05,051N 12:15,394E

Dybde (top)

2 m

Dybde (bund)

2 m

Stævnretning

Ukendt

Afstand til kyst

0,2 km

Beskrivelse

Svenske kildeoplysninger fra Fornsök **Registrering:** RAÄ L1996:6604 **Kilde:** Riksantikvarieämbetet, Fornsök (CC0 1.0) **Dato:** 14-09-2026 **Kildens position (WGS84):** 57:05,019N 12:15,318E **Område:** Varberg, Halland [Åbn den originale registrering i Fornsök](https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/4db945e9-6001-41f5-9503-c52b503ea867) ### Dansk sammendrag Vraget blev fundet i august 2002 af sportsdykkerne Peter Atkinson og Mikael Bengtsson omkring 100 meter fra land ud for Majas café i Apelviken. Trods opfordringer om at lade vraget ligge blev flere skibstømmer bjærget af privatpersoner; en bundstok blev senere afleveret til Läns museet Varberg. Marinarkæologer fra Göteborgs universitet besøgte vraget, og dendrokronologiske prøver samt oplysninger om forlis førte først til en identifikation som Cupido. Denne identifikation blev i 2004 bestridt af amatørforskeren Björn Gustavsson, fordi dateringen, den klinkbyggede konstruktion og andre omstændigheder ikke stemte med Cupido. Ingen af de kendte forlisoplysninger fra Apelviken syntes at passe på vraget. På baggrund af vindforholdene før fundet, vragets tilstand og forholdene på stedet foreslog Gustavsson, at det kan være kommet andetsteds fra og muligvis sat i bevægelse efter ændringer af havbunden som følge af uddybning uden for Varbergs havn. Der findes vidneudsagn om, at vraget var synligt i 1960'erne, men angreb af pæleorm viser, at det tidligere har været mindre blotlagt. Det klinkbyggede træsejlskib ligger på sandbund på 1,5-1,8 meters dybde med agterenden mod vest og stævnen mod stranden. Vraget består af en 13,15 meter lang bundsektion, cirka 3,90 meter bred midtskibs, samt en 10,7 × 2,3 meter stor del, der synes at være bagbordssiden. Under denne ligger yderligere dele af klædningen. En stævn af tilsyneladende egetræ er bevaret ved agterenden, mens kølen var dækket af sand ved besigtigelsen. Spanterne er hovedsageligt af eg, bordene overvejende af fyr og samlet med trædyvler og jernsøm. Sten med en diameter på 5-20 cm mellem spanterne synes at have været ballast. Kølsonen er 8,11 meter lang, og mastesporet er dannet af to trekantede klodser, som er sømmet på den. Syv dendrokronologiske prøver gav beregnede fældningsår mellem 1844 og 1882; Hans Lindersson vurderede, at fartøjet sandsynligvis blev bygget i begyndelsen af 1850'erne, dog efter 1851. --- ### Svensk originaltekst fra Fornsök **Beskrivelse:** Bärgning: Vraket påträffades i augusti 2002 av sportdykarna Peter Atkinson och Mikael Bengtsson, vilka rapporterade in fyndet till läns museet. Fyndet uppmärksammades med flera artiklar i Hallands nyheter och trots läns museets uppmaningar, bl a i lokalpressen, om att inte röra lämningen bärgades delar av vraket. Läns museet Varberg kontaktade marinarkæologer vid Göteborgs universitet, vilka utförde en besiktning av vraket. Dendroanalys gjordes och utifrån förlisningsuppgifter identifierades vraket som Cupido. Det finns vittnesmål som indikerar att lämningen varit synlig på 1960-talet. Det är emellertid tydligt, inte minst utifrån pågående angrepp av skeppsmask, att lämningen tidigare inte varit så exponerad som den är idag. 2004 publicerade en amatörforskaren Björn Gustavsson en utredning på sin hemsida, i vilken han ifrågasatte vrakets identitet som Cupido. Datering, byggnadsteknik (klink. resp. kravell) samt flera andra omständigheter talade för att vraket inte kunde vara Cupido. Gustavsson kunde påvisa flera förlisningsuppgifter rörande Apelviken, men ingen av dem tyckts stämma med vraket. Med anledning av de rådande vindförhållandena tiden innan upptäckten samt

vrakets tilstand og omstændigheder på fyndpladsen menar han i stället att det är troligt att vraket kommer utifrån, och att det möjligen kan ha kommit i rörelse då bottenförhållanden ändrats p.g.a. muddringar utanför Varbergs hamn. Status: Lämningen är belägen på en sandbotten på 1,5-1,8 meters djup och omkring 100 meter från land. Den består av två delar, med aktern mot väster och fören mot stranden. Den södra delen utgör en bottensektion av fartyget medan den norra delen förefaller vara en babordsida till denna botten. Under denna sida ligger ytterligare delar av en plankbeklädnad, troligen flera delar av bordläggningen. Det är osäkert var denna underliggande del härrör ifrån; den kan härröra från både babords och styrbords sida. Bottensektionen mäter 13,15 meter och har en bredd midskepps av omkring 3,90 meter. Hela delen har en viss slagsida mot babord. Babordsidan mäter 10,7x2,3 meter. En stäv finns bevarad i lämningens akter ände. Trädslaget förefaller vara ek och tvärsnittet är rektangulärt, ca 20x10 cm. Det tycks som den är försedd med spunningshak, men detta kan inte säkert fastställas. Kölen har inte kunnat beskrivas i samband med besiktningen då denna var täckt av sand. Spanten är 9-13 cm breda och 10-14 cm höga. I bottendelen, vars spant framförallt utgörs av bottenstockar, men där upplängor också förekommer, är spantfacken 17-27cm. I den andra delen förekommer spant i form av upplängor och topptimmer. Spanten är inte laskade utan lagda omlott. De har förbundits mot bordläggningen med både tränaglar (0,22-0,30 cm i diameter) och järnspik. Detta är också tydligt i den bottenstock som bärgades av privatperson och lämnades till länsmuseum. På denna är klinkhaken försedda med både tränagel och järnspik. Spanten förefaller samtliga vara av ek. I spantfacken finns en ansamling av stenar 5-20 cm i diameter. Det verkar som om detta har utgjort barlasten. Kölsvinet har en längd av 8,11 meter och en bredd av 20-21 cm och har bultats eller och/eller spikats fast. Det smalnar inte av mot ändarna och har ett rektangulärt tvärsnitt. Kölsvinet är placerat 0,98 meter från den förliga änden och slutar 4,02 meter från aktern. Mastspåret är konstruerat genom att två triangulära "klossar" spikats på kölsvinet. Både klossarna och kölsvinet tycks vara av tall/gran. Innergarnering förekommer på både bottendelen och babordsidan. På bottendelen finns minst två på babord sida och minst fem på styrbord sida. Den har förbundits till spanten genom både spik och tränaglar. Bredden varierar mellan 28-30 cm och tjockleken är 3-3,5 cm. Materialet är furu. Innergarneringen ligger inte dikt an mot kölsvinet. Här finns ett mellanrum på 15 cm i vilket mindre klossar, eller en typ av björnar, finns inlagda som en förstärkning. Dessa har spikats fast ovan spanten och har samma bredd spantet. Längs den norra bordläggningssidan finns en vägare. Borden varierar i tjocklek, bredd och träslag. I bottenpartiet tycks de generellt vara drygt 20 cm breda, 3 cm tjocka och tillverkade av furu. Enstaka bord i babordsidan förefaller vara av ek. Borden är inbördes förbundna med träpinnar och järnspik. I bottenpartiet tycks träpinnarna vara förhärskande. De järnspikade bord som påträffats är från babordsidan. Träpinnarna är ca 1,4 cm i diameter och har kilats från insidan. Borden är stum-laskade (status 2002). Datering: Sju prov för dendrokronologisk datering har tagits, varav fem är från bordläggning och resterande är av innergarnering. Beräknade fällningsår ligger mellan 1844-1882. Hans Lindersson vid Kvartärgeologiska avdelningen Lunds Universitet, anser att vraket sannolikt är byggt i början av 1850-talet, dock efter 1851. Fyndlista: Diverse skeppstimmer har bärgats från vraket under sommaren 2002. En bärgad bottenstock har lämnats in till länsmuseum. **Alternative navne:** - "CUPIDO" **Orientering:** 100 meter utanför Majas café, Apelviken **Placering:** Under vand **Antikvarisk vurdering:** Fornlämning **Begrundelse:** Den antikvariska bedömningen är migrerad från äldre databas. Motivering av den antikvariska bedömningen kan eventuellt finnas under antikvarisk kommentar. Jämför även anslutande lämning L2025:7981. **Anbefalet vurdering:** Övrig kulturhistorisk lämning **Aktualitet:** Fundet er bekræftet ved en fysisk undersøgelse **Undersøgelsesstatus:** Delundersøkt **Skadestatus:** Ikke registreret som beskadiget **Egenskaber:** - Byggnadsteknik: Klink - Framdrivning: Segel - Material: Trä **Skriftlige kilder:** - Olsson A. 2002 Besiktning av fartyglämning i Apelviken, Träslövs socken, Varbergs kommun. Halland, Stencil Göteborgs universitet. - Gustavsson, Björn. 2003. Rapport. Rörande icke identifieerad fartyglämning i Apelviken, Varbergs Kommun. (RAÄ dnr 321-4370-2003). - www.geocities.com/CapeCanaveral/Hangar/6400/cupidorapport.html - Arkivhandlingar: Svenskt marinarkeologiskt arkiv (SMA) - Extern identitet: Ansvarig organisation: Statens maritima museer, Externt register: SjöMIS, Extern identitet: 924:003 **Publiceret:** 21-01-2026 **Senest ændret:** 21-01-2026 **Registreringsgrundlag:** Sjøkort **Målemetode:** Manuell inprickning **Positionsfejlmargin:** 10 m **Indlæsningsusikkerhed:** 50 m

Sidst rettet af: twm

Dato: 14-09-2026